

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Žurnāla "Latvijas Lopkopis" janvāra numurā 2
- Konkur-sam pieteik-tas 52 jauniešu idejas 2
- Jaunumi nodokļu jomā 3
- Beigusies pieteikšā-nās EIP darba grupu jaunrades projektiem . 5
- Lauksaimniecības zemju nosusināšanas aktuālie jautājumi. . . . 5

- Dēstu laiks ir klāt . . 8

- Zālēdāju projekta saimniecības 10
- Projekts mežiem apstiprināts, ko tālāk? 12
- Pienu pulveri interven-cē neiepirks 13
- Turpinās divējādas kvalitātes pārtikas pār-baudes 13
- Bioloģiskās platības ES pieaug 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2018. gada martā 14

Foto: Iveta Tomšone

Latvijas vēstniece Vācijā Inga Skujiņa un zemkopības ministrs Jānis Dūklavs kopā ar Gunāru Slavinski, kam izstādē bija izcils piedāvājums no "Mazsālijām" Kuldīgas novada Snēpelē

REPORTAŽA

"ZAĻĀ NEDĒĻA" – LATVIJA PASAULES PĀRTIKAS GĀDATIRGŪ

Kopumā 1660 uzņēmumi no 66 pasaules valstīm, tajā skaitā 10 no Latvijas, pulcējās ikgadējā starptautiskajā pārtikas, lauksaimniecības un dārzkopības izstādē "Grüne Woche 2018" ("Zaļā nedēļa 2018"), kas janvāra otrajā pusē norisinājās Vācijas galvaspilsētā Berlīnē.

Pārtikas nozares Davosa, kur tiekas ietekmīgākie lauksaimniecības un pārtikas nozares politiķi un uzņēmēji, – tā Berlīnes "Zaļo nedēļu" dēvē gan Vācijas pārtikas un lauksaimniecības ministrs Kristians Šmits, gan ES lauksaimniecības komisārs Fils Hogans. Kā ierasts, arī Latvijai te ir sava vieta.

Šogad ar Zemkopības ministrijas gādību "Zaļajā nedēļā" Latvijas nacionālajā kopstendā klātienē piedalījās desmit mājražotāji un komersanti, papildu stendā varēja iegādāties arī vairāku citu ražotāju produkciju, ko pircējiem piedāvāja Agrosorsu un ekonomikas institūta speciālisti.

"Mums ir īpašs medus, tādu šeit nesastapt," saka Raimonds Zviedriņš no Talsu novada z/s "Bandenieki", atrādot gan dažādu ziedu medu, gan krēmveida medu, gan medu ar pīlādziem. Saimnieks plaši spēj stāstīt par Latvijas medus un ogu labajām īpašībām veselībai un ir pārliecināts, ka Vācijas patērētājiem tas ies pie sirds.

"Esmu no Latvijas vidienes, Madonas puses, kur gatavojam veselīgas zaļu tējas," stāsta IK "55 mārītes" saimniece Līga Lieplapa. Šī ir otrā reize, kad Līga ar tējām piedalās "Zaļajā nedēļā", pērn izstādē viņa bija ar Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Madonas biroja gādību. Vērojot pircēju vēlmes un prasības, radīti īpaši augu tēju maisījumi, kā arī pilnveidots iepakojuma dizains.

Turpat ar brīnišķīgu piedāvājumu – dažādām mājās ražotām uzkodām, pašražotiem stiprajiem dzērieniem un stāstu par iespējām lieliskai atpūtai – z/s "Mazsālijas" saimnieks Gunārs Slavinskis.

► 15. lpp.

AKTUALITĀTES

ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIS" JANVĀRA NUMURĀ

Par aizvadīto gadu lauksaimniecībā un šī gada lielākajiem izaicinājumiem žurnāla "Latvijas Lopkopis" janvāra numurā stāsta Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis. Viņš citstarp aicina lauku vidi aptvert kā vērtību: "Tikai uz vērtībām balstītai dzīvei un darbam ir ilgspējīga nākotne, kas dotu spēku Latvijas augsmei."

Saimnieku pieredzes rubrikā lasiet stāstu par Talsu novada Vandzenes pagasta z/s "Lejas" saimnieku Kasparu Braueru. Viņš saimniekošanas gudrības smēlies, strādājot praksē Vācijā, un īsteno tās arī savā saimniecībā, kur ir 110 slaucamās govīs, tiek audzēti ap 80 piena bulļiem gaļai un apsaimniekoti 830 ha zemes.

Savs redzējums uz saimniekošanu ir arī SIA "IGH" īpašniekam Kārlim Priedītim, kurš pirms dažiem gadiem uzsāka gaļas lopu audzēšanu Kandasvas novada Zantes pagastā. Viņš apgāz mītus, ka gaļas lopu audzēšanai lielus ieguldījumus nevajag. Un kā vēl vajag – gan dzīvnieku labturībai, gan infrastruktūrai, gan tehnoloģijām.

Žurnālā varat lasīt arī par kazu audzētāju Daini Erbsu, kurš saimnie-

ko Tukuma novada Tumes pagastā. Viņa ganāmpulkā ir 114 kazas, no tām slaucamas ap 45. Dainis kopā ar dzīvesbiedri Tatjanu ražo "Dāru kazu sieru", pēc kura ir liels pieprasījums tirdziņos Rīgā un Tukumā.

Kā ierasts, žurnālā arī daudz lietišķas un noderīgas profesionālas informācijas lopkopējiem. LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere raksta par kokšķiedru rupjajā lopbarībā – sagremojamo un nesagremojamo, kā arī skaidro spurekļa attīstības nozīmi piena telņiem.

Gaļas lopu audzētājiem iesakām izlasīt LLKC Lopkopības nodaļas konsultanta – eksperta veterinārmedicīnā Daiņa Arbidāna rakstu "Reprodukcija gaļas liellopu ganāmpulkā", kur sniegti praktiski padomi, kā rīkoties, lai dzemdības zīdītājgovīm noritētu veiksmīgi. Savukārt, kā gatavoties jēru laikam, skaidro LLKC lopkopības konsultante Dace Trupāne.

Putnkopjiem lietderīgs būs Latvijas Olu ražotāju asociācijas pārstāves Annas Ērlihas sagatavotais raksts par to, kā audzēt 'Lohmann Brown' šķirnes dējējvistas brīvās turēšanas sistēmā.

Zirgkopības entuziastiem būs interesants žurnālistes Daces Milleres

raksts par Gunitu Bendrupu, kurai Latvijas Jātnieku federācija piešķirusi balvu par mūža ieguldījumu jāšanas sporta attīstībā.

Kā ierasts, žurnālā nozares ziņas no Latvijas un ārzemēm, labas veselības uzturēšanas padomi, saimnieku aptauja, recepte un anekdotes.

Atgādinām, ka žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.pasts.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2018_gads/

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos. **■**

Iveta Tomsons, LLKC Apgāda vadītāja

KONKURSAM PIETEIKTAS 52 JAUNIEŠU IDEJAS

Ar 52 iesniegtiem darbiem noslēgusies pieteikšanās Latvijas LLKC rīkotajam konkursam "Laukiem būt!". Visvairāk – 34 pieteikumi saņemti kategorijā "Nelauksaimnieciskā darbība laukos".

Konkursā biznesa idejas varēja pieteikt arī kategorijās "Lauksaimniecība" un "Lauksaimniecības produkcijas pievienotās vērtības radīšana".

Baiba Gulbe, LLKC Lauku attīstības nodaļas projektu vadītāja: "Lai gan šogad pieteikumu mazāk nekā pērn, kad tas sasniedza rekordskaitu – 64, daudzas biznesa idejas ir pat interesantākas nekā aizvadītajos sešos konkursa gados. Ja iepriekš bija vairāki jaunieši, kuri startēja ar līdzīgām idejām, tad

šoreiz ir nedaudz no visa. Piemēram, alpaku audzēšana, ūdens sporta apģērbi, lāzerpaintbols, sāls istabu izveide. Neiztrūkstoši ir arī daudz garšīgu ideju – saldējuma ražošana, liellopa gaļas cepeši, kūpinātas zivis, gļ sviests un medus ar dažādām piedevām."

Ierasti visvairāk pieteikumu saņemts no Zemgales – 16, tad seko Kurzeme – 13, Vidzeme – 11 un Latgale – 12.

Februārī sāksies darbu saturs, kva-

litātes, idejas dzīvotspējas, finanšu aprēķinu pamatotības, veiktās tirgus un konkurentu izpētes, kā arī konkursa gatavības izvērtēšana ideju ieviešanai dzīvē. Februāra beigās visi konkursa nolikumam atbilstīgie biznesa plānu autori klātienē aizstāvēs savas idejas, lai cīnītos par vietu finālā.

Konkurss notiek divās kārtās, un kopējais balvu fonds ir 20 000 eiro. Jauno uzņēmēju iespēja cīnīties par finansējumu savām biznesa idejām ir turpinājums apmācību ciklam, kurā viņi apmeklēja mācības uzņēmējdarbībā.

Konkursu "Laukiem būt!" seso reizi organizē LLKC un izglītības centrs un Valsts Lauku tīkls. **■**

Iļze Rūtenberga-Bērziņa, LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

**GRĀMATVEDĪBA
UN NODOKĻI**

JAUNUMI NODOKĻU JOMĀ

Turpinām iepazīstināt ar būtiskākajām izmaiņām nodokļu jomā, kas stājas spēkā no 2018. gada 1. janvāra. Sākums – “Lauku Lapas” janvāra numurā.

Izmaiņas likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu”

Vienā no iepriekšējiem “Lauku Lapas” numuriem jau informējām, ka pašnodarbinātajiem 2018. gadā būs papildus jāmaksā vēl 5% pensiju apdrošināšanai (PA). Laba ziņa lauksaimniekiem ir tā, ka likumā ir veiktas izmaiņas, uz kurām cerējām, proti, viņiem tas būs jāmaksā tikai reizi gadā līdz 15. aprīlim par gadu kopumā no starpības starp ienākumu un VSAOI gada objektu. Ienākumam, kas nav no lauksaimnieciskās ražošanas, gan

būs jāpiemēro 5% PA regulāri katru ceturksni likumā noteiktajā kārtībā. Valsts atbalsts lauksaimniecībai netiek ietverts ar VSAOI un PA apliekamajā ienākumā (likuma 14. pants 2.¹ daļa).

PA 5% nodoklis būs jāmaksā arī par autoratlīdzībām. To maksās izmaksātājs. Ja autoratlīdzības saņēmējs ir arī darba ņēmējs, bet alga nav vismaz minimālā alga, tad no autoratlīdzības jāveic obligātās iemaksas kā pašnodarbinātajam (32,15%+5%).

Dažiem pensionāriem vai I un II grupas invalīdiem, kas ir zemnieku saimniecības (ZS) īpašnieki, kas nav darba attiecībās ar ar ZS un veic ZS vadīšanu, ja nav iecelts pārvaldnieks, vai personām, kas veic nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, – nebūs jāmaksā 5% PA nodoklis (likuma 6. pants).

No MK noteikumiem Nr. 827 “Noteikumi par VSAOI veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par VSAOI un IIN” ir izslēgts 37. punkts, kas noteica: “No mēneša, kad pašnodarbinātā ienākumi sasniedz Ministru kabineta noteikto obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru, obligātās iemaksas tiek veiktas līdz kalendāra gada beigām vai līdz pašnodarbinātā statusa zaudēšanai.” Tātad, sākot ar 2018. gadu, tas vairs nav jāievēro un VSAOI jāmaksā tikai par tiem mēnešiem, kuros ir peļņa, kas pārsniedz 430 eiro.

Jaunais uzņēmumu ienākuma nodoklis (UIN)

Izdots jauns “Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums”, kas stājas spēkā ar 1.01.2018. Izmaiņu apjoms ir tik liels, ka ar vienu “Lauku Lapas” izdevumu būtu par maz, lai to aprakstītu. Tā kā VID ir sagatavojis izmaiņas aprakstošu materiālu, kas pieejams VID mājaslapā un ar kuru katrs var iepazīties, kā arī VID rīko seminārus tos skaidrojot, tikai īsumā apskatīsim galveno.

No 2018. gada UIN likme ir 20%. Aprēķins kopumā, šķiet, ir vienkāršāks, lai gan deklarāciju skaits pieaugs. Deklarācija būs jāsniedz katru mēnesi (dažiem ceturksni) līdz 20. datumam. Pirmā deklarācija pēc jaunās kārtības būs jāsniedz līdz 2018. gada 20. jūlijam par pirmo pusgadu. Līdz tam būs tikai jāmaksā avanss (ja tas jāmaksā saskaņā ar 2016. gada deklarāciju) katru mēnesi līdz 20. datumam. Pēc 1.07.2018. avansi vairs nebūs jāmaksā.

Ar UIN apliekamo bāzi veido: aprēķinātās dividendes, dividendēm pielīdzinātās izmaksas, nosacītās dividendes, nosacīti sadalītā peļņa. UIN bāzi pirms aplikšanas ar nodokli daļa ar 0,8. Piemēram, ar saimniecisko darbību ne-saistīti izdevumi 2018. gada jūlijā ir 100 eiro, tad UIN=100/0,8 *20%=25 eiro.

Nosacīti sadalītā peļņa ir ar saimniecisko darbību ne-saistīti izdevumi, nedroši debitoru parādi, palielināti procentu maksājumi, aizdevumi saistītai personai, likvidācijas kvota u. c. – viss uzskaitījums jāskatās likumā. Šis objekts ir visriskantākais zemnieku saimniecībām (UIN maksātājām), jo nereti tiek veikti pirkumi, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību. **► 4. lpp.**

VSAOI LIKMES 2018. GADĀ BŪS SEKOJOŠAS:

Sociāli apdrošināmās personas	Darba ņēmēja likmes daļa (%)	Darba devēja likmes daļa (%)	Kopējā likme (%)
Darba ņēmējs, kā arī iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka* – vispārējā gadījumā (arī I, II vai III grupas invalīds)	11	24,09	35,09**
Darba ņēmējs, kā arī iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka*, kurš sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju (arī pensiju, kas piešķirta ar atvieglotiem noteikumiem vai priekšlaicīgi)	9,56	21,31	30,87
Darba ņēmējs, kā arī iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka* –, kurš ir: - izdienas pensiju saņēmējs; - invalīds – valsts speciālās pensijas saņēmējs	10,12	22,52	32,64
Darba ņēmējs, kurš tiek nodarbināts brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā (arī I, II vai III grupas invalīds)	9,17	20,40	29,57
Darba ņēmējs, kurš tiek nodarbināts brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā un ir sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju (arī pensiju, kas piešķirta ar atvieglotiem noteikumiem vai priekšlaicīgi)	7,91	17,59	25,50
Darba ņēmējiem – kapitālsabiedrības valdes locekļiem, kuri atbilst likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 1. panta 2. punkta “m” apakšpunktā minētajiem nosacījumiem	-	-	27,73
Darba ņēmējiem – kapitālsabiedrības valdes locekļiem, kuri atbilst likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 1. panta 2. punkta “m” apakšpunktā minētajiem nosacījumiem un ir sasnieguši vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, vai kuriem ir piešķirta valsts vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi)	-	-	25,50
Pašnodarbinātais (arī I, II vai III grupas invalīds, izdienas pensijas saņēmējs, invalīds – valsts speciālās pensijas saņēmējs)	-	-	32,15
Pašnodarbinātais, kurš sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju (arī pensiju, kas piešķirta ar atvieglotiem noteikumiem vai priekšlaicīgi)	-	-	30,34
Pašnodarbinātais – nekustamā īpašuma apsaimniekotājs	-	-	27,27
Ārvalstu darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka	-	-	32,72

* Iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka – valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas veic, piemērojot kopējo likmi (nesadalot to darba ņēmēja un darba devēja daļās).

** Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme un tās sadalījums starp darba devēju un darba ņēmēju ir noteikta likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 18. panta pirmajā daļā.

3. lpp.

Tāpēc īpašniekiem vajadzētu ļoti uzmanīties no visādiem izdevumiem, kurus varētu traktēt kā ar saimniecisko darbību nesaistītus. Tas aktuāli ir arī gadījumos, kad no bankas konta nauda izskaitīta (ar vai bez norēķinu kartes), bet grāmatvedībā nav iesniegts attaisnojuma dokuments – čeks vai rēķins. Grāmatvedim būs pienākums tādus izdevumus aplikt ar UIN, jo nebūs pierādījuma tā saistībai ar saimniecisko darbību.

Turpmāk UIN vajadzībām vairs nav jāreķina pamatlīdzekļu nolietojums nodokļiem.

Lauksaimniekiem turpmāk vairs nebūs atlaides par hektāriem, bet gan likuma 14. pants nosaka, ka nodokļa maksātājs ir tiesīgs samazināt pārskata gada ar nodokli apliekamo bāzi apjomā, kas atbilst 50 procentiem no summas, kas saņemta kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai ES atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai, bet ne vairāk kā par taksācijas periodā ar nodokli apliekamajā bāzē iekļauto ar nodokli apliekamo objektu kopsummu. Saskaņā ar likumu paskaidrojošo noteikumu Nr. 677 100. punktu ar UIN apliekamo bāzi samazina tajā pārskata gadā, kurā pieņemts lēmums par līdzekļu piešķiršanu neatkarīgi no grāmatvedības uzskaitē veiktā grāmatojuma un faktiskā maksājuma saņemšanas gada.

Mikrouzņēmumu nodoklis (MUN)

Būtiskākās izmaiņas attiecas uz maksimālo apgrozījumu, – tas ir samazināts līdz 40 000 eiro.

	2017. gadā	2018. gadā	Piezīmes
Maksimālais apgrozījums gadā, eiro	100 000	40 000	Saskaņots ar PVN normām
Likme	12% līdz 7000 eiro, virs – 15%	15% līdz 40 000 eiro, virs – 20%	

Varēs strādāt tikai vienā MUN uzņēmumā. Pie darba līguma jāpievieno rakstveida apliecinājums no pretendenta, ka viņš nestrādā citā MUN uzņēmumā. Darba līgumā ir jāiekļauj: ka darba devējs ir MUN maksātājs; ka darbinieka IIN un VSAOI nosaka no uzņēmuma apgrozījuma; ka darbinieks ir tiesīgs pievienoties brīvprātīgi VSAOI. Tie darbinieki, kas uz 31.12.2017. strādā vairākos MUN, varēs vēl turpināt darbu vairākos, bet, ja uzņēmums grib arī 2020. gadā

Darījumus apliecinošas VID reģistrētas kvītis

	Līdz 19.05.17. kvīti varēja izsniegt	No 19.05.17. kvīti var izsniegt
Iepirktu preču pārdošana ārpus pastāvīgās darbības vietas	Nebija atrunāts	PVN reģistrā neregistrēta persona
Iepirktu preču pārdošana mazumtirdzniecībā ielu tirdzniecības vietās	PVN reģistrā neregistrēta persona	PVN reģistrā neregistrēta persona
Iepirktu preču pārdošana mazumtirdzniecībā tirgos	Nebija atrunāts	PVN reģistrā neregistrēta persona
Pašu iegūtu vai ražotu preču pārdošana ārpus pastāvīgās darbības vietas	Nebija atrunāts	PVN reģistrā gan reģistrēta, gan neregistrēta persona
Pašu iegūtu vai ražotu preču pārdošana mazumtirdzniecībā tirgos	PVN reģistrā neregistrēta persona	PVN reģistrā gan reģistrēta, gan neregistrēta persona
Pašu iegūtu vai ražotu preču pārdošana mazumtirdzniecībā ielu tirdzniecības vietās	PVN reģistrā gan reģistrēta, gan neregistrēta persona	PVN reģistrā gan reģistrēta, gan neregistrēta persona

saglabāt MUN statusu, tad 2019. gadā vairs nevajadzētu strādāt vairākos.

Attiecībā uz likmi, – ir izņēmums tiem, kam 2016., 2017. vai 2018. gadā apgrozījums pārsniedza 40 000 eiro. Šādi uzņēmumi 2018. un 2019. gadā var piemērot 15% apgrozījumam līdz 52 000. Piemērs – tabulā.

Taksācijas gads	Apgrozījums	
	Mikrouzņēmums A	Mikrouzņēmums B
2016	60 000	60 000
2017	30 000	30 000
2018	45 000	55 000
Piemērojamā nodokļa likme	45 000x15%	40 000x15% 15 000x20%

Likums „Par nodokļiem un nodevām”

Skaidras naudas darījumi

Jau kopš 2017. gada 1. janvāra nevienam – ne uzņēmumiem, ne saimnieciskās darbības veicējiem, ne parastās fiziskās personas – nedrīkst veikt darījumu skaidrā naudā, kas pārsniedz 7200 eiro. Periodam te nav nozīmes, tas netiek skaitīts pa mēnešiem vai gadiem. Nekad nedrīkst veikt šādu darījumu ar kādu citu personu. Piemēram, ja nopērk vieglo automašīnu par 7300 eiro, maksāšana notiek skaidrā naudā, bet pa daļām – pirmais maksājums 1000 eiro tiek samaksāts tā gada maijā, otrs – 1500 eiro tā gada decembrī, trešais 2000 eiro – nākamā gada februārī, atlikušais – nākamā gada martā. Tad tas ir viens darījums, kura kopējā summa ir 7300, kuru nedrīkstēja maksāt skaidrā naudā, neskatoties uz to, ka tas tika maksāts pa daļām. Tādas summas ir jāmaksā caur bankas kontu.

Cīņa pret aplokšņu algām

No 2018. gada janvāra Valsts ieņēmumu dienests (VID) publiskos:

- katra mēneša 25. datumā visus tos darba devējus, kuru darbinieku vidējais mēnešalgas apmērs vai mazāk;

- tos darba devējus, kas būs sodīti par darba samaksas pārkāpumiem;

- katra mēneša 7. un 26. datumā jebkādu deklarāciju neiesniedzējus, kas kavē vairāk par 15 dienām.

Sākot ar 2018. gadu, bankām līdz 1. februārim būs pienākums ziņot VID par katra cilvēka bankas konta apgrozījuma (ienākošo vai izejošo) summu, ja tā pārsniedz iepriekšējā gadā 15 000 eiro. Līdz 2018. gada 1. jūlijam bankām jāziņo arī par katra cilvēka bankas konta atlikumu uz 01.01.2018., ja apgrozījums kontā būs bijis lielāks par 15 000 eiro. Līdz ar to VID varēs sekot līdzi katra cilvēka izmaiņām bankas kontā un salīdzināt ar savā rīcībā esošo informāciju par algām u. tml.

Turpmāk nevarēs arī izvairīties no piemēram, nodokļu parādniekam piederošās kustamās mantas apķīlāšanas u. tml. Ja VID konstatēs, ka tiek slēpts ar nodokļiem apliekamais objekts vai izvairās no nodokļu nomaksas, VID varēs apķīlāt jau lēmuma par auditu pieņemšanas dienā, kā arī paziņojuma par neatbilstībām nosūtīšanas dienā un tematiskā akta noformēšanas dienā. Līdz šim tas notika lēmuma paziņošanas dienā, līdz ar to pa vidu no lēmuma pieņemšanas līdz paziņošanai bija laiks, kurā daži pamanījās izvairīties no sava īpašuma apķīlāšanas. ■

Anda SKADIŅA,
LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas grāmatvedības konsultante
e-pasts: anda.skadina@llkc.lv
tālrs. 63050226

INOVĀCIJAS

BEIGUSIES PIETEIKŠANĀS EIP DARBA GRUPU JAUNRADES PROJEKTIEM

Beigusies pieteikšanās uz atbalstu Eiropas Inovāciju partnerības (turpmāk EIP) lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai, lai īstenotu lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektus.

Lauku atbalsta dienesta (LAD) elektroniskajā pieteikšanās sistēmā projekta iesniegumus otrajam posmam iesniegušas visas 14 pēc pirmā posma apstiprinātās EIP darba grupas, kuru projektu īstenošana sekmēs dažādus lauksaimniecības sektorus, piemēram, lopkopību, piensaimniecību, dārzkopību, graudkopību, kā arī mežsaimniecības nozari ar akcentu uz stādaudzēšanu. Turpmākajos mēnešos LAD iesniegtos projektus izvērtēs un vēlāk dos iespēju vairākām EIP darba grupām uzsākt projektu īstenošanu. Aktivitāte ir bijusi visai liela, un kārtai pieejamais finansējums ir 3 miljoni eiro, savukārt iesniegto projektu pieteikumu kopējais finansējums ir vairāk nekā 6 miljoni, tāpēc jārēķinās, ka ne

visi projekti varēs saņemt atbalstu.

Lai pretendētu šajā atbalsta pasākumā, dalībniekiem bija jāpiedalās divos posmos, vispirms iesniedzot savu projekta ideju un saņemot apstiprinājumu EIP darba grupas izveidei. Vēlāk, jau otrajā posmā, kas ilga no pagājušā gada 22. decembra līdz šī gada 26. janvārim, iesniedzot pilnībā izstrādātu projekta iesniegumu.

Lai gan Latvijā šī ir jauna tipa pieeja, bija vērojama ļoti liela iesniedzēju aktivitāte, kas parāda inovāciju jeb jaunrades nozīmi lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē. Pirmajā posmā, kuru izvērtēja Zemkopības ministrijas izveidotā komisija, tika iesniegti 35 projektu idejas iesniegumi par kopējo finansējumu 13 868 500,13 eiro, vairāk nekā 4 reizes pārsniedzot 1. kārtai pieejamo finansējumu. Pēc šī posma tika apstiprinātas un virzītas tālāk jau minētās 14 EIP darba grupas, kuras varēja iesniegt projektu pieteikumus LAD izvērtēšanai.

Pasākuma mērķis ir veicināt sadarbību lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauksaimniecības produktu pārstrādē,

atbalstot tādu projektu īstenošanu, kas paredz jaunradītus risinājumus nozarē vai tās sektorā, sekmējot attīstību kopumā. Tāpēc jau sākotnēji paredzēts, ka EIP darba grupas par savu projektu īstenošanas gaitu un rezultātiem regulāri publiskos informāciju. Tādējādi pēc projektu apstiprināšanas būs iespējams sekot līdzi projektu īstenošanas gaitai, kas sekmēs inovāciju jeb jaunrades sekmīgāku ieviešanu Latvijā un Eiropā.

Plānots, ka jau šogad tiks atvērta vēl viena kārtā EIP darba grupu projekta ideju un vēlāk projektu iesniegumu iesniegšanai. Jāatzīmē, ka EIP darba grupas projektus varēs īstenot līdz 2023. gada 30. jūnijam.

Plašāk: <http://www.laukutikls.lv/nozares/lauku-telpa/lap-pasakums-16-sadarbiba>.**TT**

Aiva SAULĪTE-LINIŅA,
LLKC Valsts Lauku tīkla sekretariāta projektu vadītāja
e-pasts: aiva.saulite@llkc.lv
tālrs. 63007558

MELIORĀCIJA

LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMJU NOSUSINĀŠANAS AKTUĀLIE JAUTĀJUMI

Inoteiktas izmaiņas meliorācijas sistēmu projektēšanā un izbūvē. Tāpēc vēlamies zemniekiem atgādināt to, ka zemes platībās, kurās ir ierīkotas nosusināšanas sistēmas, tās lielākoties būvētas pagājušā gadsimta 70. un vēlākajos gados, un neatbilst mūsdienu prasībām.

Toreiz nosusināšanas sistēmu galvenais uzdevums bija garantēt ātrāku ūdens aizvadīšanu pavasaros, lai pēc iespējas ātrāk varētu uzsākt lauku darbus, izmantojot smago tehniku. Šķiet, ka šāds pamatprincips būtu vēlams arī pašreizējās apstākļos.

Pamatā bija jānodrošina promteku – strautu un upju – pietiekošs caurplūdums pavasaru palu laikā. Bieži tika pielietota promteku taisnošana. Projektējot meliorācijas sistēmas, t. i., sistēmas zemju nosusināšanai un zemju apūdeņošanai, minētajos gados

Vides pasākums – uztvērējbaceins ar akmeņu bērumu novadgrāvī

par pamatu tika ņemti zinātnieku tajos apstākļos noteiktie virszemes un drenu noteces moduļi.

Taču tādai zemju nosusināšanas sistēmai bija arī diezgan būtiski trūkumi. Tos visvairāk radīja ūdens promteku taisnošana. Līdz ar straujo ūdens nova-

dīšanu uz ūdens baseiniem un arī Baltijas jūru tika aiznestas N un P saturošas minerālvielas, kas radīja nelabvēlīgu ūdens piesārņojumu, kā rezultātā arī samazinājās zivju resursi šajās upēs. Pasaulē notiek klimata pārmaiņas, kas

► 6. lpp.

◀ 5. lpp.

raksturojas ar izteiktākiem intensīviem lietus vai sausuma periodiem, radot ekstremālus apstākļus lauksaimniecībā. Nav garantijas, ka 2017. gada intensīvie nokrišņi neatkārtosies tuvākajos gados, vai arī iestāsies sausuma periodi.

Kā pareizāk rīkoties, veicot meliorācijas sistēmu rekonstrukciju un atjaunošanu? Kā nodrošināt ūdens noteces pietiekošu aizvadišanu un aizplūstošā ūdens piesārņojuma samazināšanu?

Jāatzīmē, ka Latvijas laukos ļoti aktīvi savu darbību izvērsis vides aizsardzības organizācijas un to speciālisti, kas cenšas aktīvi laukos piemērot ES prasības vides aizsardzībā. Ir izveidoti daudzi vides aizsardzības objekti. Mums jau ir četri nacionālie dabas parki ar kopējo platību apmēram 200 000 ha un vēl 42 citi plaši dabas parki, kuros ierobežota intensīva lauksaimniecība un mežsaimniecība. Tas nozīmē, ka samazinātas arī ūdens piesārņojuma iespējas no šīm platībām. Šķiet, ka Latvijas mērogam ir jau daudz izdarīts, kas prasījis intensīvu izmantojamo zemju platību samazinājumu.

Latvijā atbildīgie attiecīgās nozares speciālisti 2016. gadā, veidojot Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam apakšpasākuma “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi” (LAD līguma Nr. LAD030816/V35) projektu, vadoties pēc ārzemju, kā arī nelielās mūsu valsts pieredzes, atzina par lietderīgu rekonstruējamos meliorācijas objektos, kuros tiek piesaistīti ES finansiālie līdzekļi, prasīt vides elementu izbūvi. Tas garantēs aizplūstošā ūdens piesārņojuma samazināšanu.

Ūdens baseinu piesārņojuma samazināšana

Viens no galvenajiem uzdevumiem vides elementu izbūvei meliorācijas sistēmās ir Baltijas jūras un citu ūdens avotu piesārņojuma samazināšana. Latvijai tas ir valstiski nozīmīgs pasākums. Bet vēl nepietiekoši ir izvērtēta iecerēto pasākumu efektivitāte, to ietekme uz meliorācijas sistēmu darbību ekstremālos apstākļos un to ilgmūžības nodrošināšana ar saimniecību finansiālajiem līdzekļiem. LR normatīvie akti piedāvā sekojošus vides elementus rekonstruējamos meliorācijas objektos:

- Sedimentācijas baseini,
- Divpakāpju meliorācijas grāvji,
- Akmeņu krāvumi,

Ūdens notekas meandrēšana

Iveta Čigāne, Latvijas Radio: “Kad ūdens sāk smelties mutē, at- ceras par meliorā- cijas sistēmu”.

2017. gada
26. septembrī

- Meandrēšana,
- Kontrolētā drenāža,
- Mākslīgie mitrāji.

Katram objektam ir savas īpatnības, kas jāņem vērā, izvēloties izbūvējamus vides elementus atbilstoši normatīvo dokumentu prasībām. Piemēram, meandrēšana (ūdens notekas gultnes sīklīkumainības veidošana, atjaunojot vecās gultnes posmus vai veidojot jaunus līkumus) retos gadījumos nodrošinās meliorācijas sistēmu pilnvērtīgu darbību. Ja šāds notekas posms tiks veidots tuvu iztekai, tad, saprotams, ka augšpus šī posma notekā radīsies drenāžu sistēmām bīstams ūdens līmeņu paaugstinājums spēcīgu nokrišņu periodos. Zemniekiem nav ekonomiski izdevīga sedimentācijas baseinu ierīkošana un ekspluatācija, ja objektā nav dabiskas ieplakas. Tie prasa lielus zemes darbu apjomus, ir sarežģīta ekspluatācija, un rodas izraktās grunts likvidācijas problēmas.

Prasības par izbūvējamajiem vides elementiem nav saistītas ar rekonstruējamo objektu lielumu un zemes reljefa īpatnībām, kas dažiem zemniekiem var radīt problēmas. Visi minētie vides elementi apgrūtina un sadārdzina meliorācijas sistēmu izbūvi un ekspluatāciju, tāpēc pirms to ierīkošanas jāveic noteikts izpētes darbs par to iespējamo ietekmi uz lauksaimniecības ražošanas nodrošināšanu arī ekstremālos dabas apstākļos. Problēmu risināšanai jāizvēlas labs, sertificēts meliorācijas sistēmu izbūves un ekspluatācijas speciālists.

Tomēr meliorācijas sistēmu projektēšanā un realizācijā lielāku finansiālu atbalstu saņem objekti, kuros plānots izbūvēt Latvijā normatīvajos aktos norādītos vides elementus.

Jāpiekrīt, ka kopīgi jādara viss iespējamais Baltijas jūras un citu lielu ūdens avotu aizsardzībai no piesārņojuma. Galvenais – zemes īpašniekam jāizvēlas meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas variants, kurā ekspluatācijas pasākumu veikšana turpmākajos gados neradītu lielas problēmas un būtu samazināts no objekta noplūstošā ūdens piesārņojums. No iepriekš minētā jebkuru meliorētu zemju īpašnieku varam informēt, ka darbi meliorācijas sistēmu sakārtošanā un pārveidē tiek skatīti aktīvi arī valsts mērogā. Tiek veikts darbs valstiskas nozīmes ūdens avotu sakārtošanai. Zemnieks Aivars Trons intervijā Latvijas Radio paudis savu pārliecību, – lai zemes īpašnieki ieguldītu savus un piesaistītu Eiropas Savienības līdzekļus meliorācijas sistē-

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam apakšpasākuma “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi” projekta ietvaros organizēs trīs dienu kursus martā (plānots 14., 15. un 16. marts) par tēmu ”Meliorācijas sistēmas, to kopšana un uzturēšana”. Kursos gan teorētiski, gan praktiski tiks skatīti arī visi rakstā minētie jautājumi, t. i., izmaiņas meliorācijas sistēmu plānošanā, drenāžas sistēmu iespējamie labošanas paņēmieni ar praktisku demonstrāciju, vides elementu izbūve ūdens piesārņojuma samazināšanai un praktisks darbs ar projektu plānu dokumentiem u. c. Informāciju par kursiem skatīt LLKC mājaslapā www.llkc.lv vai arī interesēties pa tālr. 29175921 vai 63050235.

Regulējamais Līčupes projekts, 1963. gads

mas uzturēšanā un atjaunošanā, ir jābūt pārliecībai, ka meliorācijas sistēma darbosies. Un to var nodrošināt tieši meliorācijas sistēmas valsts daļas sakārtošana.

Lielu darbu iespējamo ūdens piesārņojuma samazinājuma paņēmieni izstrādē iegulda Latvijas Lauksaimniecības universitātes Vides un būvzinātņu fakultātes pasniedzēji. Tuvākajā laikā nepieciešams pārskatīt arī agrākajos gados pieņemto meliorācijas sistēmu dimensionēšanas metodiku, ievērojot klimata izmaiņas. Klimata izmaiņas un ekstremālie dabas apstākļi – lietus un sausuma periodi – prasa arī domāt par laistīšanas iespējām dārzenkopības un lopkopības saimniecībās. Tas atrisinātu divus jautājumus: pirmkārt, saimniecības iespējas sausuma periodos un, otrkārt, ūdens otrreizēja izmantošana samazina ūdens piesārņojumu.

Ko darīt zemniekiem pašreizējā situācijā

ES finansu piesaiste meliorācijas sistēmu rekonstrukcijai deva galveno

labumu: zemju īpašnieki sāka domāt un izvērtēt savos objektos esošo meliorācijas sistēmu darbību.

Jāņem vērā ES līdzfinansējuma samazinājums meliorācijas sistēmu rekonstrukcijai līdz maksimums 60%. Lielāka apjoma meliorācijas darbi izmaksās dārgi, un arī 40% pašu kapitāls var būt salīdzinoši liels. Pirmie darbi kas būtu veicami:

1. Jāatrod savs objekts un jāapskata iebūvētās meliorācijas drenu sistēmas, izmantojot mājaslapas: www.lad.lv (pēc kadastra Nr.) atrodam novietojumu un www.melioracija.lv atrodam iebūvētās meliorācijas sistēmas. Informācijas precizēšanai nepieciešams vērsties pie “ZMNI nekustamie īpašumi” reģionālās pārvaldes un pieprasīt jūsu ob-

jekta meliorācijas sistēmu nosprauduma plānu, kas var būt precīzāks un dotu lielāku garantiju atrast iebūvētās drenu sistēmas.

2. Ļoti vēlams veikt objekta tehnisko ekspertīzi, pieaicinot sertificētu meliorācijas speciālistu. Tehniskās ekspertīzes laikā tiks konstatēti iespējamie bojājumi un to apjoms, kā arī kopīgi jārisina jautājums par promtekas (bieži valsts nozīmes) ūdens līmeņiem pavasaros un lielos lietus periodos. Jāizvērtē promtekas ūdens līmeņa iespējamā ietekme uz jūsu objektu.

3. Pēc iespējamo darbu apjoma noteikšanas un aptuvenas to izmaksu noskaidrošanas jāpieņem lēmums par sistēmu rekonstrukciju vai labošanu ar ES finansējuma piesaisti vai pašu spēkiem pa posmiem.

4. Ja ir doma piesaistīt ES finansējumu, ļoti uzmanīgi jāizlasa MK noteikumi Nr. 600 no 2014. gada 30. septembra, kas nosaka kritērijus, pēc kādiem izvērtē objektus. Jārēķinās ar to, ka naudu piešķir tikai 30–40% no iesniegtajiem projektiem.

5. Ja pieņemts lēmums sistēmu labošanas darbus veikt ar paša finansējumu, tad:

a) jāatrod firma, kurai jau ir uzkrāta pieredze un ir atsauksmes par līdzīgu darbu veikšanu;

b) jānosaka pirmajā posmā nepieciešamie darbi. Visbiežāk tie būs: novadgrāvju tīrīšana, drenu sistēmu izteku tīrīšana un atjaunošana, drenu aku tīrīšana un tai pievienoto sistēmu pievadu pārbaude. Var būt nepieciešama kādas drenu sistēmas elementu bojājumu likvidēšana, lai novērstu pārmitru vietu veidošanos. Šinī gadījumā, ja tiek iebūvēts kāds jauns drenu zars, jāseko līdzi, vai tas tiek savienots ar veco drenāžas sistēmu.

6. Kopīgi ar sertificēto meliorācijas speciālistu jādomā par vides elementu izbūvi objektā aizplūstošo ūdeņu piesārņojuma samazināšanai. Veicot rekonstrukcijas darbus ar ES finansējuma piesaisti, to izbūve būs piespiedu, obligāti, lai konkurētu un saņemtu finansējumu. Realizējot par saviem finanšu līdzekļiem, arī būtu vēlams izbūvēt vides elementus, kas samazinātu upju, ezeru un jūras piesārņojumu. Būtu jāizrāda patriotisms un situācijas izpratne. Daži no normatīvajos dokumentos piedāvātajiem vides elementiem var sekmēt ražu palielinājumu:

a) virszemes mitrzemes (ja ir tāda iespēja izbūvēt) garantēs ūdens at-tīrīšanos un iespējamajos nākotnes sausuma periodos būs noderīgs ūdens avots kultūru apgādei ar mitrumu;

b) kontrolētā drenāža (pie nelieliem reljefa slīpumiem). Šo sistēmu pareizi (būtu labi automātiski) darbinot, var nodrošināt kultūras ar nepieciešamo mitruma režīmu.

Objekta tehniskās ekspertīzes laikā pieaicinātais sertificētais inženieris–hidrotehniķis pateiks un piedāvās variantus virszemes noteces sakārtošanai, lai aizsargātu un nepiesārņotu novadgrāvjus, kā arī ieteiks piemērotākos vides elementus konkrētajam objektam, kuru izbūve un ekspluatācija neprasa lielus finansiālus ieguldījumus. ■

Ivars KALNĪTIS,
LLKC Tālākizglītības
nodaļas vadītāja vietnieks
e-pasts:
ivars.kalnitis@llkc.lv
tālr. 29175921

DĀRZKOPIĒBA

DĒSTU LAIKS IR KLĀT

Foto: Māris Narvīls

Lai arī iepriekšējais gads katram dārzkopim ir bijis rūpju pilns, tomēr laiks ir nepielūdzams, un strauji tuvojas jaunā dārzeņu audzēšanas sezona. Lai tā būtu sekmīga, vienai lielai daļai dārzeņu neiztikt bez dēstu audzēšanas.

Pateicoties tieši dēstiem, mēs varam savās siltumnīcās izaudzēt tādas siltuma mīļus kā tomātus, papriku un baklažānus, mēs varam nodrošināt “zaļā konveijera” stādījumus visām dārzeņu kultūrām, kurām ir nepieciešama atkārtota audzēšana, visā veģetācijas perioda garumā. Šoreiz vairāk par tomātiem, kuriem ir nepieciešams ilgs dēstu audzēšanas periods, kas mērāms ar 50 līdz 60 dienām.

Ar ko sākas stādu audzēšana? Taras dezinfekcija

Izmantojot jebkuru no dezinfekcijas veidiem, ir jā rūpējas, lai tara būtu tīri izmazgāta. Lielākas taras mazgāšanai var izmantot augstspiediena ūdens mazgātājus, kas ekonomiski patērē ūdeni un labi mazgā. Vienkāršākais veids ir izmantot saules siltumu, kad dēstu sezona ir beigusies, kasetes iztīra un novieto saulē, lai ultravioletais starojums iznīcina patogēnos mikroorganismus. Tad gan var nākties vairākas reizes mainīt taras novietojumu, lai saule izkarsētu pilnīgi visu virsmu. Kopumā riskants veids dezinfekcijai, jo nav pilnīgas garantijas, ka visa taras virsma būs izkarsēta. Var izmantot karstu ūdeni, tikai iegremdējot jāievēro drošības pasākumi, lai neapdedzinātos. Tā kā populāras ir kļuvušas mobilas sadzīves tvaika sistēmas, tās sekmīgi var izmantot dezinfekcijas nolūkiem. Vēl var izmantot zilos graudiņus, bet

vislabāk – dezinfekcijas līdzekli *Meno Florades* (benzoscābe 90 g/litrā), izmantojot 1–4% darba šķīdumu.

Tomātu dēstu audzēšana

Atkarībā no apkurināmās siltumnīcas platības izvēlas divas stratēģijas. Pirmā – audzējot ar pārpiķēšanu, kas ir darba un laika ietilpīgi, bet tiek ietaupīts uz apkures rēķina. Otrs, kad uz apkurināmām platībām nav ļoti jātaupa, tiek sēts uzreiz konteineros vai podos.

Izmantojamie substrāti

Viss sākas ar substrāta iegādi. Izmanto mūsu kūdras ražotāju SIA “Laflo”, SIA “Nordtorf” un SIA “Silu kūdra” substrātus, kas domāti tomātu audzēšanai. Kā alternatīvu substrātu, kas gan nemaksās lēti, bet kuru var izmantot bioloģiskie audzētāji, var ieteikt maisījumu: neitralizēta frēzkūdra 30%,

smiltis 30%, liellopu kūsmēsli 20%, zaģu skaidas 20%. Vēl viens maisījums: frēzkūdra 50%, smiltis 50%. Profesionālās saimniecības izmanto akmens vates kubikus vai kokosu.

Dēsti ar pārpiķēšanu

Kastītēs sapilda substrātu 5–7 cm biežā kārtā, viegli pieblīvē. Ar marķieri izveido 0,5 cm dziļas rindas 2–2,5 cm attālumā. Uz 30x50 cm lielu kasti izsēj 300–400 sēklas vai 1–1,5 g. Sējumu apber 0,5 cm slānī ar kādu no šiem materiāliem – sijātu frēzkūdru, smiltīm, vermikulītu. Pārklāj ar plēvi vai agrofilku. Sēklas sadīdēt var tumsā. Dīģšanas laikā nodrošina +24 līdz +26 °C, var izmantot arī dīdēšanas kameras (sēklas sadīgst pēc 5–6 dienām). Pie +18 °C sēklas dīgst ilgāk, tiek aizkavēta pirmā ziedķekara veidošanās.

► 9. lpp.

Foto: Māris Narvīls

Gaisa temperatūru režīmu precīza ievērošana var dot pozitīvu efektu tomātu stādu attīstībā

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

TOMĀTU STĀDU PROBLĒMAS

- **Lapas gaiši zaļas, tālu stāvošas uz stublāja.** Tomātu stādiem par maz gaismas un pārāk augsta gaisa temperatūra siltumnīcā. Japazemina dienas un nakts gaisa temperatūra.

- **Tomātu lapas bālas, apakšējās lapas gandrīz dzeltenas, tie lēni aug.** Dēsti ir tikuši pārļautīti, kā rezultātā substrātā trūkst gaisa. Nepieciešams samazināt laistīšanu.

- **Stādiem čokurojas lapu galiņi, tie iekalst, augi ir tievi un izstūdzējuši.** Siltumnīcā dienas laikā pārāk karsts. Jāpastiprina vēdināšana un jānodrošina optimāls gaisa mitrums.

- **Tomātu stādi aug lēni, tie ir īsi augumā, to apakšējās lapas ir zilganā krāsā.** Siltumnīcā ir pārāk vēss vai tajā ir novērojams caurvējš. Vairāk jākurina, jo sevišķi naktīs, izmanto minimālās un maksimālās temperatūras termometru. Veic pasākumus siltuma saglabāšanai, ar plēvi aizsedz durvis un ārējas sienas.

- **Tomātu stādi aug lēni, tiem ir kruzulotas, tumši zaļas lapas, to galiņi iekaltuši.** Augi ir tikuši pārmēsloti, kā arī pārāk augsta sāļu koncentrācija substrātā. Uz laiku jāpārtrauc mēslošana. Laista tikai ar tīru ūdeni, lai izskalotu liekos sāļus. Veic atkārtotas augsnes analīzes.

- **Stādi bāli, panīkuši, nokritušas dīgļlapas.** Dīgļlapu stāvoklis rāda auga "labklājību". Skatās kādu no iepriekšminētajiem iemesliem. Pārbauda to, cik pareizi tiek atšķaidīti mēslojuma koncentrāti.

- **Augu augšana ir lēna, to galotne ir plankumaina vai izzudusi vispār.** Iespējama nesabalansēta mēslošana, mikroelementu vai kalcija trūkums. Jāpārbauda sāļu koncentrācija substrātā, iespējama arī augu toksikozes pesticīdu iedarbības rezultātā.

dienām dēstus retināt vēlreiz. Dažkārt tas ir nepieciešams vietas trūkuma un apkures nodrošināšanas dēļ. Temperatūras režīmi ir jāturpina nodrošināt, saulainā dienā tie būs +20 līdz +22 °C, bet apmākušā pietiks tikai ar +18 līdz +19 °C. Naktī pietiek ar +15 līdz +17 °C. Tomātu dēstus audzējot martā un aprīlī, temperatūras režīms drīkst būt par 1–2 °C augstāks. Nedrīkst pieļaut lielākas gaisa temperatūras svārstības, jo tas sekmēs tomātu stādu veģetatīvās masas augšanu.

Tomātu stādu audzēšanas laikā laistīšanai lieto siltu +18 līdz +20 °C ūdeni, vidēji uz 10 stādu podiņiem vienā laistīšanas reizē vajag 2–3 litrus ūdens. Papildmēslošanā ir jāizvairās no slāpekļa amonija NH₄⁺ formas izmantošanas, jo tas var uzkrāties substrātā un kļūt toksisks tomātu stādiem. Tādēļ labāk izmantot kalcija nitrātu un šķīstošos kompleksos mēslojumus. Papildmēslojumu dod 1–2 reizes nedēļā, uz 100 litriem ūdens lietojot 200–350 g mēslojuma (0,2–0,35%). Uz vienu 11–12 cm podiņu dod 0,1–0,15 litrus barības šķīduma. Jānodrošina sekojošas barības elementu attiecības N:P:K:Ca:Mg:S=1:0,26:1,8:0,53:0,13:0,16.

Kalcija nitrātam ir jābūt vismaz 30% no iedotā minerālmēsļu daudzuma. Īpaši seko līdzīgi N:K attiecībai, lai ar iedoto mēslojumu tā būtu 1:1,2–1,5. Labāk ir izmantot viena zīmola šķīstošos minerālmēslus, jo tad vismaz ir zināma saderība. Ja jāveido darba šķīdums no vairākiem mēslojumiem, vispirms sagatavo mazu daudzumu, lai pārļiecinātos, vai viss ir kārtībā. Magnija nodrošinājumam izmanto šķīstošo magnija nitrātu, dzelzs (Fe) nodrošinājumam izmanto dzelzs helātu. Stādu augšanas laikā nedrīkst pieļaut tomātu sakņu ieaugšanu gruntī, tādēļ apakšā vienmēr ir jābūt pakļātai plēvei.

Labam dēstam ir jābūt ar 10 līdz 12 lapām, ziedošu pirmo ziedķekaru, stabilitātei ir jābūt 40 līdz 50 cm garam balstam, pie kā ar klipsi piestiprina tomāta stādu. Tādu stādu izstāda. Ja izstāda dēstu, kuram ziedķekars vēl nezied, uz tā var neveidoties augļi. ■

Māris NARVILS,
LLKC Augkopības
nodaļas vecākais
speciālists dārzkopībā
e-pasts: maris.narvils@llkc.lv
tāl. 29609943

◀ 8. lpp.

Līdzko sākas dīgšana, stādus novieto zem LED lampām, kas nodrošina zilās un sarkanās gaismas spektru, ar jaudu, sākot no 25 W. Pietiks ar pāris lampām, lai sākotnēji varētu nodrošināt vajadzīgo fotonu plūsmu (61 μmol/s un fotonu atdevi 2,44 μmol/s/W) 6–8 kastīšu gaismošanai. Pirmās 2–3 diennaktis gaismo bez pārtraukuma. Vēlāk – 14–16 stundas diennaktī. Augsni uztur vienmērīgi mitru. Pēc 10–12 dienām, līdzko atveras dīgļlapas, tomātus pārpiķē. Dīgstus ņem aiz dīgļlapām, nevis aiz stublāja, ar irbuli paceļ saknītes, ieliek poda bedrītē un ar pirkstu viegli piespiež. Var stādīt nedaudz dziļāk, nekā tomāts ir audzis. To dara sevišķi tajos gadījumos, ja tomātu stādi nedaudz ir paspējuši pastīdēt. Stāda mitrā substrātā, pēc iestādīšanas aplej ar siltu ūdeni. Darbu veic veikli, jo katra kavētā diena, aizkavē pirmā ziedķekara veidošanos. Podos uz palikšanu pārpiķē 20 dienas pēc tomātu sēklas sadīgšanas. Podiņus liek cieši blakus, uz kvadrātmētru var izvietot 80–100 gabalus.

Stādus audzējot podos (konteineros)

Vidējais izmērs podiņiem būs 10 cm, bet agriem stādījumiem izmanto

lielākus 11–12 cm podiņus, tiem uz 100 gabaliem vajadzēs 80–90 litrus substrāta. Vēlākiem sējumiem pietiks ar 8 cm podiņu diametru. Podiņiem obligāti ir jānodrošina drenāžas iespējas. Sākums ir līdzīgs kā gadījumā ar pārpiķēšanu, tikai ar to starpību, ka uzreiz ir vajadzīga 3 reizes lielāka platība un līdz ar to tikpat reižu lielāks LED lampu skaits.

Desmitajā dienā pēc sēklu sadīgšanas gaisa temperatūru pazemina uz +17 °C, tad pirmais ziedķekars veidosies jau pēc stāda 7. lapas. Pie +19 °C tikai pēc 9. lapas, bet pie +22 līdz +23 °C tikai pēc 11. lapas. Lūk, kur slēpjas viens no agras tomātu ražas nosacījumiem. Tomātu dēstiem, kurus sāk audzēt februārī, optimāli 10. dienā pēc sadīgšanas gaisa temperatūru pazemina līdz +19 °C. Gaisa temperatūru režīmu precīza ievērošana var dot pozitīvu efektu tomātu stādu attīstībā līdz pat 4. ziedķekaram.

Pēc 10–15 dienām, kad tomātu stādu lapas sāk saskarties, podiņus izretina vai nu 15x15 cm, vai 20x20 cm attālumā. Tas atkarīgs no tā, cik spēcīgi augoša ir šķirne vai hibrīds. Attālumu mēra starp tomātu stādu stublājiem. Pie attāluma 15x15 cm nāksies pēc 10–12

LOPKOPIĀ

ZĀLĒDĀJU PROJEKTA SAIMNIECĪBAS

Jau četrus gadus LLKC Lopkopības kompetenču centrs sadarbībā ar saimniecībām, zinātniekiem un konsultantiem turpina veiksmīgi uzsākt izmēģinājumu programmu.

Janvārī seminārā tika analizēti 2017. gada rezultāti, kas apkopoti arī izdevumā “Izmēģinājumi augkopībā un lopkopībā 2017”. Tagad iepazīstinām ar saimniecībām, kas iesaistījās kopīgajā darbā pagājušogad, un turpinās darboties arī šogad. Noskaidrosim to īpašnieku viedokli par sadarbību tā sauktā Zālēdāju projekta ietvaros.

LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītāja **Anita Siliņa** ir gandarīta par kopīgi veikto darbu, kas risinājies visā sezonas garumā: “Jāturpina strādāt, lai veidotos ciešāka sasaiste teorijai ar praksi. Ar katru gadu lopkopības nozarē darbību uzsāk vai pārņem liels skaits jaunu cilvēcību, bieži labi izglītotu dažādās jomās, tikai ne lopkopībā. Tad šeit noder mūsu radošās komandas sniegtās teorētiskās zināšanas, praktiskā pieredze un arī starptautiskais redzējums lopkopības nozarē.

Var vaicāt: kāpēc jāražo vairāk? Atbilde ir vienkārša, – lai palielinātu

naudas plūsmu saimniecībās, kas nodarbojas ar piena un gaļas ražošanu, jo vidējie dzīvnieku ražības rādītāji nozarē atpaliek no ražības rādītājiem vecajās Eiropas Savienības valstīs, ar kurām esam kopā vienotā tirgū. Tāpēc mūsu pētījumu priekšnosacījumi ir – ražot kvalitatīvu ekonomiski pamatotu produktu.

Arī iepriekšējā gadā vairākas piena un gaļas lopkopības saimniecības paplašināja savus ganāmpulkus – gan iegādājoties kvalitatīvus vaislas dzīvniekus, gan veicot novietņu pārbūvi un celtniecību, gan pievēršoties kvalitatīvas zāles lopbarības izaudzēšanai. Ir prieks par katru veiksmīgu sadarbību. Darbs pie izmēģinājumiem turpināsies arī šajā gadā.”

Foto: Dainis Arbdāns

SIA “Cimbuļi” īpašnieks **Kristaps Driķis**: “Mums vienīgajiem Latvijā ir *Ile de France* šķirnes aitas, tāpēc galvenais uzdevums izmēģinājuma pasākumu laikā bija iepazīstināt citus audzētājus ar šo šķirni, tās īpašībām, ļaut praksē apskatīties, kā tās izskatās un kā aug krustojuma šķirņu dzīvnieki. Šim nolūkam iegādājāmies arī desmit Latvijas tumšgalves šķirnes aitas. Līdzdalība izmēģinājumā bija ļoti noderīga, jo ieguvām lielu atpazīstamību, kā arī varējām parādīt citiem saimniekiem to, ko mēs darām. Lai gan paši rūpīgi visu rēķinām, būtiski bija uzzināt speciālistu viedokli par saimniekošanas finansiāli ekonomisko pamatojumu. Atšķiramies no citām aitikopības saimniecībām arī ar to, ka uzsvaram tiek likts nevis uz gaļas, bet vaislas dzīvnieku audzēšanu. Iegūtā reklāma ir bijusi ievērojama, jo visus dzīvniekus, kas bija paredzēti realizācijai, esam pārdevuši, atsauksmes ir labas un nevaram pat visu pieprasījumu apmierināt.”

SIA “CIMBUĻI”

- **Specializācija:** aitikopība.
- **Izmēģinājuma tēma:** “*Ile de France* tīršķirnes aitu māšu auglības, jēru saglabāšanas un nobarošanas rezultātu analīze Latvijā”.
- **Atrodas:** Vecpiebalgas novada Tauresnes pagastā.
- **Lopu skaits:** 250 aitu mātes.
- **Lauksaimniecībā izmantojamā zeme:** 47 ha.
- **Sējumu struktūra:** 40 ha – bioloģiskās daudzgadīgās ganības, 7 ha – lucerna.

Kristaps Driķis

**“LAUKU LAPU”
IESPĒJAMS ARĪ ABONĒT**

Ja vēlaties “Lauku Lapu” saņemt mājās vai birojā, izdevumu iespējams abonēt tikai par piegādes cenu gan pasta nodaļās, gan “Latvijas Pasta” interneta mājaslapā: <https://abone.pasts.lv/lv/katalogs/>. Abonēšanas indekss – 1163.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

ZEMNIEKU SAIMNIECĪBA "KALNI"

- **Specializācija:** piena lopkopība.
- **Izmēģinājuma tēma:** "Precīzas ēdināšanas nozīme slaucamo govju ganāmpulkā, urīnviela kā proteīna izmantošanu ietekmējošais faktors".
- **Atrodas:** Talsu novada Valdgales pagastā.
- **Lopu skaits:** 160 govīs, no kurām slaucamas ir ap 80.
- **Lauksaimniecībā izmantojamā zeme:** 245 ha, gan īpašumā esoši, gan nomāti.

Īpašniece **Evija Tālberga:** "Mēs Zālēdāju projekta ietvaros pagājušogad tikām izraudzīti arī par izmēģinājuma saimniecību par precīzas ēdināšanas nozīmi slaucamo govju ganāmpulkā. Tas deva ļoti daudz papildinājuma mūsu zināšanām. Govīs uzreiz parāda, ja tām kaut kas barībā nepatīk. Un tas atbalsojas mūsu naudas makos. Tādēļ patiešām ir jāievēro konsultanta padomi, ja grib saimniekot tā, lai pašiem labi. Es jau arī neko pie sevis neturu – ja gribu zināt, zvanu, aprunājos, jautāju. Varbūt kādreiz pat par daudz, bet galarezultātā problēmu ir mazāk vai pat nemaz. Manuprāt, labāk ir būt piecas minūtes muļķim, nekā pēc tam visu mūžu nožēlot."

Evija un Oskars Tālbergi

Foto: Dainis Arbidāns

Foto: Dainis Arbidāns

Dace Meldere

Īpašniece **Dace Meldere:** "Līdzdalība projektā noteikti ir ieguvums, jo jebkurš šāds izmēģinājums mūs izglīto, – paplašinās zināšanas, pieredze. Katram ir svarīgi papildināt savas prasmes, un katrs šāds pasākums dara mūs labākus, –

konsultanti sniedz vērtīgus padomus, palīdz atrast pareizāko virzienu un risinājumu atsevišķās situācijās. Iespējams uz pašu darīto paskatīties arī it kā no malas, sarunājoties gan ar speciālistiem, gan citiem saimniekiem, kuri ierodas

SIA "LĀSES"

- **Specializācija:** gaļas lopkopība.
- **Izmēģinājuma tēma:** "Gaļas šķirnes vaislinieku pēcnācēju kvalitātes salīdzinājums".
- **Atrodas:** Kuldīgas novada Rumbas pagastā.
- **Lopu skaits:** ap 300 liellopiem kopā ar teļiem un vaislas bulļiem.
- **Lauksaimniecībā izmantojamā zeme:** 422 ha.
- **Sējumu struktūra:** 50 ha – ilggadīgie zālāji, 45 ha – ziemas kvieši, pārējie – sētie zālāji, tajā skaitā 150 ha – ganības.

uz fermu dienu. Prieks, ka varam savu darbu parādīt arī citiem. Kopumā – tikai pozitīvs vērtējums. Jo ne tikai trīs būtiskākie elementi – dzīvnieku turēšanas apstākļi, barošana un ģenētika – nosaka darba rezultātu, ir nepieciešamas daudzas atziņas kopā, lai kļūtu par labu saimnieku, nemitīgi mācoties."

Sagatavoja **Dace Millere,**
LLKC Apgāda redaktore

Foto: Dainis Arbidāns

MEŽSAIMNIECĪBA

PROJEKTS MEŽIEM APSTIPRINĀTS, KO TĀLĀK?

Pagājušā gadā līdz decembra sākumam meža un zemes īpašniekiem bija iespēja iesniegt projektus ES atbalstam: meža ieaudzēšanai, ieaugušas mežaudzes papildināšanai, ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošanai, jaunaudžu retināšanai, jaunaudžu retināšanai ar atzarošanu, neproduktīvu mežaudžu nomaiņai, baltalkšņu audžu nomaiņai. Ceturtajā un piektajā kārtā tika iesniegti 3050 projektu pieteikumi.

Jāpārliecinās, vai projekts apstiprināts

Šobrīd Lauku atbalsta dienests (LAD) izvērtē iesniegtos projektus, un pretendentiem, kuru projekti ir izvērtēti, izsūta lēmumus par projektu apstiprināšanu vai noraidīšanu. Ja atbalsta pretendents izmanto LAD Elektronisko pieteikšanās sistēmu (EPS), tad lēmumu par projekta apstiprināšanu paziņos elektroniski, nosūtot paziņojumu uz e-pastu par pieņemto lēmumu. Ja ziņa vēl nav saņemta, EPS var redzēt projekta statusu (vērtēšanā, apstiprināts, noraidīts). Pirms projektu īstenošanas ieteicams sagaidīt LAD informāciju par to, ka projekts tiešām ir apstiprināts, un tikai tad sākt to realizēt!

Projektā paredzētās darbības var veikt pats atbalsta saņēmējs vai darbu uzticēt speciālistiem. Ja darbu uztic citiem, tad iesakām sekot līdzi darba kvalitātei. Piemēram, vai jaunaudze izkopta kvalitatīvi, atbilstoši MK noteikumiem, vai mežs iestādīts kvalitatīvi u. c.

Plānojot aktivitātes, kas saistītas ar meža ieaudzēšanu, atjaunošanu, kokaudzētavā laikus nepieciešams rezervēt atbilstošu stādāmo materiālu.

Pirms meža ieaudzēšanas ieteicams sagatavot augsni. Tas samazinās zālaugu konkurenci, veicinās kociņu ieaugšanu, kā arī vēlāk atvieglos kopšanas darbus.

Pēc meža ieaudzēšanas, atjaunošanas noteikti vajadzētu padomāt arī par jaunaudžu aizsardzības līdzekļiem tajās teritorijās, kurās ir liels meža dzīvnieku blīvums. Lai nesanāk tā, ka atbalstu nevar saņemt, jo iestādīto mežu ir iznīcinājuši meža dzīvnieki.

Foto: MKPC arhīvs

Stādi projektu īstenošanai kokaudzētavās jāpiesaka savlaicīgi

Projekta īstenošanas termiņu var pagarināt

Ja kāda iemesla dēļ projektu nav iespējams īstenot plānā norādītā termiņā, tad to var pagarināt. Termiņa pagarinājums jāsaņū ar Valsts meža dienestu (VMD), rakstot iesniegumu ar lūgumu pagarināt termiņu. Mēneša laikā jāinformē LAD par izmaiņām plānā. Termiņu maksimāli var pagarināt līdz 2022. gada rudenim, jo šajā gadā mežzinim vēl jāpaspēj pārbaudīt īstenotais projekts dabā, un LAD izmaksāt atbalstu. Piemēram, ja plānots veikt meža ieaudzēšanu 2022. gada rudenī, tad jāņem vērā tas, ka nevarēsiet saņemt atbalstu par kopšanām.

Arī atjaunojamo vai ieaudzējamo koku sugu var mainīt. Ja kokaudzētavā nav pieejams attiecīgais stādāmā materiāls, ar kuru plānots ieaudzēt, atjaunot mežaudzi, tad koku sugu var aizstāt ar citu sugu. Procedūra tāda pati kā ar termiņu pagarinājumu.

Kas jādara pēc projekta īstenošanas?

Pēc projekta īstenošanas VMD jāiesniedz pārskats par rezultātiem. Pārskata forma atrodama MK noteikumos Nr. 455 "Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un ES atbalsta pasākuma "Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā" īstenošanai" 7. pielikums. Pārskats jāsaņem un jāiesniedz divos eksemplāros, jo pēc pārbaudes VMD vienu eksemplāru nosūtīs atpakaļ atbalsta saņēmējam, bet otru LAD, lai LAD varētu izmaksāt atbalsta saņēmējam atbalstu par veiktajām darbībām. Tas nozīmē, ka atbalsta saņēmējam pašam uz LAD jāiet un nekādi citi

dokumenti nav jāiesniedz!

Pārskatam jāpievieno platības skice. Platības uzmērīšanu var veikt pats zemes īpašnieks, vai arī griezties pie speciālistiem. Ja tiek veiktas aktivitātes, kas saistītas ar meža ieaudzēšanu un atjaunošanu, tad pārskatam klāt jāpievieno arī stādāmā materiāla izcelsmi un iegādi apliecinot šo dokumentu kopija, kuru saņemsiet kokaudzētavā, iegādājoties stādus.

Arī pēc projekta īstenošanas un pārskata iesniegšanas būtu ieteicams apsekot projektā pieteiktās platības dabā un pārbaudīt, vai iestādītā, atjaunotā mežaudze nav iznīkususi, meža dzīvnieki nav nodarījuši audzei bojājumus, jo piecus gadus pēc pasākumu plānā norādītā projekta īstenošanas beigu termiņa VMD ir tiesības veikt ieaudzētās, retinātās vai atjaunotās mežaudzes pārbaudi dabā. Ja šo piecu gadu laikā būs konstatēta neatbilstība, tad atbalsta saņēmēja pienākums ir papildināt koku skaitu vismaz līdz minimālajam skaitam vai atmaksāt saņemto atbalstu.

No 2018. gada 1. marta līdz 5. aprīlim varēs pieteikties atbalsta saņemšanai mežu kopšanai apakšpasākumā "Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai". Šī būs jau piektā projekta pieņemšanas kārtā, tās kopējais publiskais finansējums ir 2,015 miljoni eiro. Informācija pieejama LAD mājaslapā, kā arī aicinām apmeklēt MKPC seminārus par šo tēmu. **PI**

Ieva DONIŅA,
MKPC Zemgales nodaļas
mežsaimniecības vecākā
konsultante
e-pasts: ieva.donina@mkpc.llkc.lv
tālr. 63050477

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

BRISELES GAITEŅOS

PIENA PULVERI INTERVENCĒ NEIEPIRKS

Sogad vājpiena pulvera iepirkšana intervencē par fiksētu cenu nenotiks. Tā pašās janvāra beigās lēma Eiropas Padome, veicot pagaidu izmaiņas valsts intervences mehānisma darbībā attiecībā uz vājpiena pulveri.

Padomes lēmums pieņemts ar mērķi stabilizēt piena tirgu 2018. gadā. "Lēmums pieņemts saskaņā ar mūsu apņemšanos sekot līdzi tirgus attīstībai un pārliecināties, ka drošības tīkls tiek izmantots savlaicīgi un pārdomā-

ti, proti, nevis tikai tam, lai reaģētu uz tirgus traucējumiem, bet galvenokārt tam, lai, kad vien iespējams, no tiem izvairītos," skaidro Rumens Porozanovs, Bulgārijas lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības ministrs un Padomes priekšsēdētājs. Saistībā ar sarežģīto situāciju piena tirgos intervencē iepirktie vājpiena pulvera krājumi ES 2017. gadā palielinājās līdz gandrīz 380 000 tonnām, tādējādi radot nopietnu spiedienu uz tirgu un negatīvu ietekmi uz piena cenām. Lai izvairītos no cenu krituma un tādējādi – lauksaimnieku dzīves līmeņa

pasliktināšanās, Eiropas Komisija ierosināja un Padome nolēma atteikties no vājpiena pulvera automātiskas iepirkšanas, ņemot vērā, ka jau tagad ir ļoti lieli uzkrājumi.

Eiropas Piena padome (EPP), organizācija, kas apvieno vairāku valstu piena ražotājus, līdz šim pieņemtos ES institūciju lēmumus par piena tirgus stabilizēšanu kritizē, jo neviens no tiem nerisina jautājumu – kur likt jau uzkrātās 380 000 piena pulvera tonnas. EPP uzskata, ka vienīgais mehānisms, kas spēj līdzēt, ir atbalsts piena ražošanas apjoma mazināšanai. ■

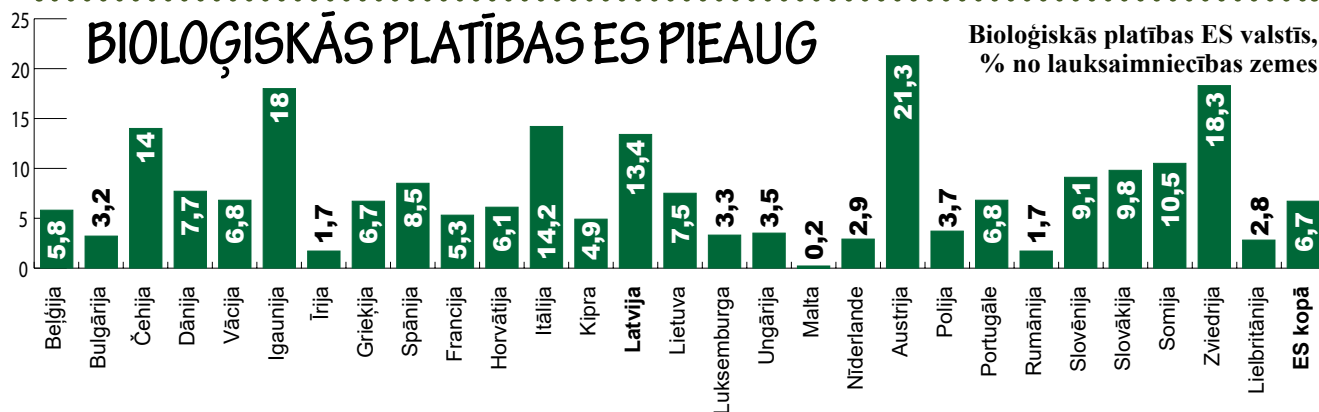
TURPINĀS DIVĒJĀDAS KVALITĀTES PĀRTIKAS PĀRBAUDES

Eiropas Komisijas Kopīgais pētniecības centrs sadarbībā ar ES 16 dalībvalstīm līdz aprīlim sola sagatavot vienotu testēšanas metodoloģiju pārtikas produktiem, lai jau maijā ES valstu atbildīgās iestādes varētu atkārtoti veikt koordinētus pētījumus ar mērķi noskaidrot kvalitātes atšķirības pārtikai, ko tirgo ES veicajās un jaunajās dalībvalstīs.

"Jautājumu par pārtikas produktu divējādu kvalitāti Komisija uztver ļoti nopietni. Dažās Eiropas daļās cilvē-

kiem nedrīkst pārdod zemākas kvalitātes pārtikas produktus nekā citās, kaut iepakojums un zīmols ir identiski. Atbildīgajām ES valstu iestādēm ir jāsniedz lielākas pilnvaras, lai novērstu jebkādu nelikumīgu darbību," tā februāra sākumā paziņoja ES prezidents Žans Klods Junkers. Maijā ar ES finansējumu ES valstīs tiks uzsāktas vienas dažādu ražotāju pārtikas produktu, ko pārdod visa ES tirgū, pārbaudes ar ķīmiskām un sensorām metodēm, un pārbaužu rezultātus paziņos šī gada beigās. ES tieslietu, patērētāju aizsardzības un dzimumu līdztiesības ko-

misāre Vera Jurova norāda, ka īstenos rīcības plānu, kas novērstu divējādas kvalitātes produktu pārdošanu, padarot to nelikumīgu, un iesaka pircējiem atteikties no tādu ražotāju pārtikas iegādes, kas praktizē zemākas kvalitātes produktu tirdzniecību daļā no ES valstīm. Komisāre Jurova jau vairākkārt tikusies ar nozares pārstāvjiem, lūdzot viņus pārtraukt nevajadzīgu produktu diferencēšanas praksi, kas neatbilst konkrētām tirgus prasībām. Daži ražotāji jau ir sākuši mainīt savas receptes, lai nodrošinātu, ka vieni un tie paši produkti tiek pārdoti visā ES. ■

Jaunākie ES statistikas biroja EUROSTAT dati liecina, ka sešu gadu laikā bioloģiski sertificētas platības ES kopumā pieaugušas par 30%.

Eiropas Komisija, vērtējot Kopējās lauksaimniecības politikas 2014.–2020. gadam ietekmes rādītājus, secinājusi, ka bioloģiskās lauksaimniecības platības

Eiropā turpina nepārtraukti pieaugt kopš desmitgades sākuma, vienlaikus šis pozitīvais aspekts nav ietekmējis kopējos lauksaimniecības nozares rādītājus, tajā skaitā nodarbinātības līmeni, kas turpina sarukt. Bioloģiski sertificēto platību skaits 2016. gadā (jaunākie dati) ES bija 12 milj. ha, un pieaugums ik gadu notiek ar ātrumu 4,4% gadā. Lielākais

kāpums bijis Bulgārijā, Horvātijā, Francijā un Kiprā. Apvienotā Karaliste bija vienīgā valsts, kur periodā no 2010. līdz 2016. gadam reģistrēts samazinājums par 30%. Kopumā bioloģiskās lauksaimniecības platības 2016. gadā ES veidoja 6,7% no visiem lauksaimniecībā izmantojamiem zemes gabaliem. ■

Iveta Tomšone, LLKC Apgāda vadītāja

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2018. GADA MARTĀ

Termins, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

Terminš	Februāris							Marts							Aprīlis																								
	1	9	10	14	15	16	19	20	21	25	28	1	5	6	10	11	12	15	16	19	20	21	26	29	30	31	1	3	16	20	25								
	Terminš																																						
Lauku attīstības programmas pasākumi																																							
Eiropas Jūrietu un zivsaimniecības fonds																																							
Riska pārvaldība																																							
Inovācija																																							
Produktīvi ieguldījumi akvakultūrā																																							
Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde																																							
Zvejas flotes modernizācija																																							
Akvakultūra, kas nodrošina vides pakalpojumus																																							
PVN mēneša (ceturksņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																																							
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)																																							
Gada deklarācija (ja saskaņā ar PVN likuma prasībām gada deklarācija ir jāiesniedz)																																							
Mikrouzņēmumu nodokļa pārskats																																							
Atskaites iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PASNODARBINĀTAJIEM																																							
"Terminš, līdz kuram nodokļu maksātājam no pašvaldības jāsaņem paziņojums par 2018. gadam aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli"																																							
Nekustamā īpašuma nodoklis																																							
Nekustamā īpašuma nodoklis																																							
Darījumu kvītis																																							
Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu																																							
Gada ienākumu deklarācija par 2017. gadu																																							
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis																																							
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis																																							
Uzņēmumu ienākuma nodoklis																																							
Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija par 2017. gadu																																							
Uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājums par 2018.gada 1.pusgadu.																																							
Uzņēmumu ienākuma nodoklis (jaunais)																																							
Gada pārskats																																							
Gada pārskats par 2017. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu)																																							

“ZAĻĀ NEDĒĻA” – LATVIJA PASAULES PĀRTIKAS GADATIRGŪ

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Uzņēmējs Aigars Strauss un ZM valsts sekretāre Dace Lucaua var lepoties ar Latvijas piedāvājumu Vācijas patērētājiem

Izstādē “Zaļā nedēļa” Raimonds Zviedriņš no Talsu novada Valdgailes pagasta “Bandeniekiem” piedāvā krēmveida medu, medu ar pilādžiem un dažādu ziedu medu

Asociācija “Lauku ceļotājs” – kā vienmēr ar bagātīgu informācijas klāstu par Latvijas apceļošanas iespējām

UZZIŅA

- “Zaļajā nedēļā” piedalījās: z/s “Kalnu medus” biškopis Sandris Akmaņš ar savu medus produkciju, IK “55 mārītes” ar tējām, SIA “Baltic Wild” ar medījumu gaļu un konserviem, “IR avots” ar putoto medu, z/s “Jāņkalni” ar sukādēm un sīrupiem, SIA “Skrīveru pārtikas kombināts” ar konfektēm “Gotiņa”, bērzu sulu pārstrādes uzņēmums “Sula”, kompānija “Kurzemieņu ražojumi” ar žāvētiem āboliem un to čipsiem, SIA “Rozīne” ar Skrīveru mājas saldējumu un sorbetu, kā arī SIA “Nuteko” ar riekstu sviestu.

- Latvijas stendā varēja iegādāties: “Kurzeme GB” nēģus, zīmola “Kārums”

(“Rīgas piensaimnieks”) svaigo ķimeņu sieru un biezpiena sieriņus, piena pārstrādes uzņēmuma “Smiltene piens” biezpienu un “Talsu piensaimnieks” sierus “Talsu ritulis zaļais” un “Talsu ritulis sarkanais”, uzņēmuma “Rānda” mencu aknu krēmu, kompānijas “Karavela” zīmola “Kaija” silķi “Matje”, kā arī ķilavu filejas, šprotes, sardīņu filejas, zivju pārstrādes uzņēmuma “Brīvais vilnis” šprotes un sardīnes, kā arī “Gamma A” šprotes, uzņēmuma “Aibi” aļņa konservus un liellopu desiņas. Tāpat izstādē bija pieejama maiznīcu “Dona” un “Lāči” produkcija, “Rēzeknes gaļas kombināta” desas un kūpinājumi, “Brāļa alus” un “Ilgezeem” produkcija, kā arī “Warasula” sīpolu džems un “Lotes” rotaļlietas.

Līga Lieplapa ar augu tējām no Madonas novada

► 1. lpp.

Izstādē, kur, ļaujoties daudzveidīgiem kulinārajiem kārdinājumiem viegli var iedzīvoties vēdergrauzēs, malks Gunāra darinātā dzēriena “Madagaskara” ne vienam vien atgriezta žirgtumu un veselību.

“Zaļā nedēļa” ir vieta, kur cilvēki nāk ne tikai ēst un pirkt, te ir labas iespējas turīgajam vidusmēra vācietim izstāstīt par savas valsts priekšrocībām ceļotājiem. Tādēļ, kā ierasts, Latvijas stendā neiztrūkstotī gadu no gada atrodams asociācijas “Lauku ceļotājs” piedāvājums. Un ne tikai. Ar asociācijas vadītājas Asnātes Ziemeles gādību izstādes apmeklētāji varēja izvēlēties informāciju par ikvienu Latvijas apdzīvoto vietu, kas spēj piedāvāt piedāvājumus un izklaidi startpautiskiem tūristiem, protams, iepriekš par to izstāstot bukleta vai brošūras formā.

Tā kā izstādē katra valsts cenšas izcelties, apmeklētājus stendam var piesaistīt ar interesantām aktivitātēm. Tās nodrošināja Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs, tā amatnieki un latvju saimnieces. Muzeja gādātājā “Dēliņu” sētā rostījās latvju saimniece Ilze Briede, kura mīcīja mīklu un cepa maizi, kokamatnieks Jānis Jēkabsons greba karotes, amatnieki Anita Kovjazina un Harijs Kalējs apstrādāja dzintaru un apmeklētājiem piedāvāja dzintara rotas. Saimniece Kristīne Kūla stāstīja par Brīvdabas muzeju un mudināja viesus braukt ciemos.

Stendu, sākoties izstādei, apmeklēja arī zemkopības ministrs Jānis Dūklavs ar delegāciju, kur tikās ar dažādu valstu pārstāvjiem.

Izstādei – globāls vēriens

Kādēļ Latvijai ir svarīgi būt “Zaļajā nedēļā”? Izstādes rīkotājs “Messe Berlin” ziņo, ka šogad izstādē, kas ilgst nedēļu, pabija 400 000 apmeklētāju, tostarp ap 90 000 tirdzniecības uzņēmumu pārstāvju, kas izstādes dalībnieku kabatās atstāja kopumā vairāk nekā 50 miljonus eiro. Šī ir ikgadēja tikšanās vieta nozares politiķiem no visas pasaules, – izstādē un ar to saistītajos pasākumos piedalījās 70 lauksaimniecības ministri un 2000 lielākie starptautiskās lauksaimniecības nozares pārstāvji.

► 16. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Apmeklētājus īpaši vilināja plašais olīvu piedāvājums vienā no Francijas stendiem

◀ 15. lpp.

Viņu apspriesto tēmu lokā šogad bija ES Kopējās lauksaimniecības politikas nākotne, jaunās tehnoloģijas, notika diskusijas par dzīvnieku labturību, pārtikas kvalitāti un drošību, kā arī pasaules nodrošinājumu ar pārtiku.

Katru gadu izstādei tiek izvēlēta partnervalsts. Atgādināšu, ka 2015. gadā tā bija Latvija, un mūsu valsts devumu gan atklāšanas pasākuma organizēšanā, gan stenda noformējumā Berlīnē kā paraugu min joprojam. Šogad par partnervalsti bija izvēlēta Bulgārija, kuras sauklis bija "Sauls smarža", – uzsvars uz šajā zemē plaši audzētajām rozēm un produkciju, ko no tām ražo. Bulgārijas stendos netrūka nedz rožu eļļas, nedz nacionālo ēdienu, nedz tautas daiļamata meistarų izstrādājumu.

Bulgārijas lauksaimniecības ministrs Rumens Porodzanovs

Partnervalsts Bulgārijas stendā bija iespējams nobaudīt šīs valsts nacionālos ēdienus, tajā skaitā šopsku – salātus ar aitu sieru

preses konferencē dienu pirms izstādes atklāšanas minēja: "Mūsu piedalīšanās "Zaļajā nedēļā" ir liels panākums Bulgārijai. Mēs ceram, ka mūsu partnervalsts statuss padarīs Bulgārijas pārtikas un lauksaimniecības produktus populārākus un vairāk pieprasītus Eiropā".

Savukārt "Messe Berlin" izpildedirektors Kristians Geke norāda, ka izstāde ir laba iespēja uzņēmumiem, jo īpaši jauniem, kas izstrādā inovatīvus produktus, "ielekt" starptautiskajā tirgū: "Šogad izstādē ir īpaši daudz inovatīvu un jaunu produktu, tādējādi "Zaļā nedēļā" sniedz lielisku ieskatu pārtikas attīstības tendencēs. Šī ir vieta, kur ražotāji var notestēt savu piedāvājumu uz apmeklētājiem un saprast, vai produkts tiks pirktis veikalā."

Karstās tēmas – glifosāti un Āfrikas cūku mēris

Kamēr 23 izstāžu hallēs dalībnieki vēl kārtēja stendus un gatavojās izstādes atklāšanai, "Zaļās nedēļas" ietvaros rīkotajās preses konferencēs tika pārrunātas un apspriestas šī brīža "karstās tēmas".

Viens no "karstajiem" jautājumiem ir glifosātu izmantošana pārtikas ražošanā. Vairāk nekā gadu ilgušās diskusijas par atļaujas pagarināšanu glifosātu izmantošanā lauksaimniecībā uz jauna popularitātes viļņa pacēlušas jautājumu par bioloģiskās pārtikas ražošanu un piemājas dārziņiem. Atgādināsim, ka Eiropas Parlaments pērn decembrī pieņēma lēmumu pagarināt glifosātu lietošanas atļauju vēl uz 5 gadiem, kaut ražotāji prasīja 15 gadu termiņu. Uz "z a l ā v i j -

ņā" šoreiz bija Vācijas Zemnieku apvienības šefs Joahims Rukvīds, kurš pretēji ierastajām runām par lauksaimnieku zemajiem ienākumiem un tamlīdzīgām problēmām uzsvāru lika uz izaicinājumiem, kas saistīti ar klimata izmaiņām (tehnikas un fermu modernizācija, lai mazinātu ogļskābās gāzes izmesus), kā arī lepojās ar bioloģiski sertificētu platību pieaugumu Vācijā. Vienlaikus viņš uzsver, ka glifosātu jautājums sabiedrībai ne vienmēr tiek precīzi izskaidrots, jo diemžēl bez augu aizsardzības līdzekļiem, kas lietojami gudri un saprātīgi, Vācijai būs grūti noturēt līderpozīcijas pārtikas ražošanā Eiropā.

Par to, ka augu aizsardzības līdzekļi tomēr tiek lietoti aizvien saprātīgāk, liecina Vācijas augu asardzības līdzekļu (AAL) ražotāju asociācijas dati – AAL lietošana pērn salīdzinājumā ar 2016. gadu Vācijā samazinājusies par 2,1%, un tirgum Eiropā ir lejupejošas tendences, ko diktē precīzo tehnoloģiju ieviešana.

Savukārt Eiropas lauksaimniecības komisārs Fils Hogans uz preses konferenci šogad bija atnācis kopā ar veselības un pārtikas nekaitīguma komisāru Vīteni Andrjukaiti. Aktuālā tēma – Āfrikas cūku mēra (ĀCM) izplatība Eiropā. Kamēr mēs, Latvijā, ar šo mežacūku kaiti jau esam apraduši, Viduseiropas valstīm tā ir jaunums un rada ļoti nopietnas bažas. Par to liecināja arī žurnālistu asie jautājumi – kā EK grasās rīkoties, lai slimību ierobežotu. Atbilde – ar biodrošības pasākumiem un īpašu atbalstu ĀCM ierobežošanai valstīs, kur tas jau plosās. ■

Iveta Tomšone, LLKC Apgāda vadītāja

Lauku Lapa

Izdots SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" Apgādā

Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads, LV-3018
Tālrunis: 63050220

Apgāda vadītāja Iveta Tomšone
"Lauku Lapa" redaktore Dace Millere

Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespējams "UnitedPress Tipogrāfija"

"Lauku Lapa" var abonēt Latvijas Pastā, abonēšanas indekss 1163.
Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma "Lauku Lapa" rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.